

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
 Helyben a hátrélvő színidényre 2 ft. 50 kr.
 Vidékre " " " 3 " — "
 Helyben egy óra 1 " oszt. ért.

Mindennemti hirdetécek elfogad-
 tatnak: ké szer hasábozott sorért
 5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
 Kincstári díj minden hirdetéstől 30 újkr.

A német perseverantia s a magyar színészi gyámintézet.

Berlinben 1856—57-ben Perseverantia czim alatt alakult egy egyesület, melynek tagjai mintegy 34 németországi színigazgató, igen számos színész, zenész, karmesterek sat. állottak egybe. Ez egyesületnek célja volt a színészek, s egyéb rokonszerű művészek életbiztosítása. Ezen egyesület most felbomlásnak indult. Ez egyesület ugyanis sehogy sem tudott céljának megfelelni, mert semmiben sem különbözött egyéb ily társadalmi biztosításoktól, vagy nagyon is különbözött egyben, tudnillik, hogy míg egyéb biztosítások, nagy tőkepénzesek hozzájárulása által, alig megrendülhető alapra tételnek, addig e Perseverantia, kisebb vagyona művészek pénzeiből alkotva egybe, nem tud élet-évalóságot kifejteni.

Különös, hogy e lapok szerkesztője ugyan azon időben, hasonló biztosítási eszmétől áthatva, a magyar vidékiszínészet javára egy Gyám-

intézet tervét támasztá fel, a Magyar sajtóban.

De egyszersmind természetes is volt ez eszme találkozás, miután hasonló bajok hasonló gyógyszereket igényelnek.

A német színészet ugyan hasonlíthatlanul jobb sorsuak örvend a magyarénál, ha fontolóra vesszük, hogy hány kormány, annyi udvari színház, hány nagy város, annyi városilag alapított, vagy hatóságilag kezelt színház van.

De ne menjünk messze, tekintsük Monarchiánk nevesebb városait.

A bécsi udvari színházak fényes fejedelmi áldozattal tartatnak fel, de fényes szellemi kamátot is nyújtanak, mert míg a várszínház szavaló színésze oly magas fokra fejlődött, hogy vélelő e tekintetben, a világon egy színpad sem versenyezhet előnyvel, addig az udvari opera német és olasz évszaka e két nemzetbeli legnagyobb dalnokoknak nyitja meg csarnokait.

A prágai színház, a cseh rendek által adományoztatik, mint német színház, nagy öszszeggel.

A kis stajerhon főszínháza a grätzi színté az ország rendei által gyűjtött pénzből, vagy inkább egyszeri fellobbanó lelkesedés adományából alapított a stajer urí rend által, mely a polgárság azonnali hozzájárulása mellett akként van megalapítva, hogy a vállalkozó igazgató évenként nyolcz ezer pengő forint segély pénzt kap.

A lemergi vállalkozó tíz ezer pengő fital gyámolítatik évenként.

Eszme társulatnál fogva megemlítem újra, hogy a kis Oláhország Bukurestben az olasz opera, és román szavaló színelnek évenként 9 kónapra, mintegy harmincz ezer pft. adományoz a vállalkozó igazgatóknak, a színházi jövedelmeken kívül.

A kis Horváthországnak egy színhéza van, csak a zágrábi. Ott évenként a színház a báli jogokon kívül háromezer o. é. forinttal adományoztatik, az igazgató nem köteleztetvén egyebet tartani, mint német szavaló színészetét és bohóza'ot (Posset).

A temesvári és pozsoni színházak, báli jogokkal, terjedelmes helyiségekkel, igazgatói lakással, redouttermekkel, több rendbeli jövedelmező boltokkal, ozukrászattal sat. adatnak ki német vállalkozóknak. Azonkívül Temesvárt minden nagyszerű díszlet költségeit a város fedezi.

E jelesebb színházak fennállhatása tehát lán-gó ügyszeretet s lelkiismeretes vállalkozói kezelés mellett alig kétséges, annál inkább, mert ezek a legrövidebb időre hat évre adatnak ki, így a vállalkozó intézkedései, melyszerint az állandóság erejében tömör, egybehangzó testületet gyakoroltat egybe, vagy életrevaló kezdőket fejleszt ki, nem mennek lüstbe, minden évi apostolok oszlása miatt; vagy a színpadra s az előadások díszére tett áldozatai, díszlet, ruházat, gépezet, s beszerzett darabjai tekintve nem maradnak nyakáu bizonytalan vácdor pályájára, de a kívánt gyümölcsöt megtermik anyagilag is, míg másrésről a közönség jogos követeléseit is teljesíthetők lesznek.

A német színészet biztosításának rendszerből fölhozott kevés példák biztos utmutatók arra, mikint kell más mivelt, életrevaló nemzetnek is színi ügyeiről gondoskodni; mert egyes vállalkozó erejét ily nagy közügy összeüzza, összetöri, s a palliativ gyámolítás, egyes rövid ideig tartó vállalatnak kedvezhet ugyan, de nemzeti kézfogás, áldozatkészség és örök alapítás nélkül, nem fog az elvetett mag megfogamzani, fölcsirázni, virágot hajtani, gyümölcsöt teremni, a nemzeti művelődés gyümölcsét soha!

A német s egyéb mivelt nemzetek tehát fővárosaikban színiügyeikre nézve megtevén azt, mit mivelt nemzetnek tenni kötelessége, mint látjuk még vidékeikre is nagyfontosságú intézkedésekhez nyultak, biztosítván a színművészetet anyagilag, hogy szellemi gyümölcsét élvezhessék.

Ezenkívül maga a német művészvilág egyeteme fölkarolá saját anyagi állását, és a Perseverentia zászlója alá sereglett.

Több mint 30 német színház ad nyugdíjat kiszolgált tagjainak, de sok ezer színművész, zenész, karmesterek, sugók, diszitők sat. nem részesülnek abban.

Ezek állottak a Perseverentiához.

Hogy még erősebb legyen az, a legelső nagy színházak nyugdíjazott tagjai is részvényesekké lőnek, s a testület így nőtt egy pár ezer tagra. A Perseverentiának nem életrevalóságától, s e miatt aligha sokáig fennállhatásáról — s azal egy időben szülemlett színészi gyámitézetéről, szorosán a magyar színészetet érdeklőleg, más alkalommal.

H a v i.

Azt mondják ...

Azt mondják, hogy a házasság
Olyan édes, mézes dolog,
Hogy az ember kebele, a
Boldogságtól csak úgy dobog.

Igaz lehet, mert a földön
Nem igen van oly hazugság,
Melyből ne ütne ki fejét,
Valami kicsi igazság.

Legyen bár az a házasság,
Az örömnék éden kertje —
De én akár megesküdjem,
Soha sem lépendek bele.

Borsószik a hátam tőle,
Hogyha csak rá is gondolok —
Szóval, előttem az olyan
Kifordított fonák dolog.

Nem azért, mintha az asszonyt
Talán éppen nem szeretném —
Majd megbolondulok értők,
Örökösen ölelgetném.

Vagy hogy a nőtelenséget
Éppen meg ne untam volna —
Hiszen eddig a szívemet
Mindenik leány megcsalta.

Hanem az az egyformaság...
Mindig egyet csókolgatni,
És az áldott papucs alatt
Kelltek majd guggolgatni.

Abbahagyni a korcsmázást,
Dolgozni a mint csak lehet,
Hej! mert bajos egy szép asszony
Kedvének tenni eleget...

Ez az átkozott divatkor...
Minden ünnepre új ruha...
Bálok, supe, házibarát...
Ezek után üres tárcza.

Ez is még mind csak meg járná...
Hanem az a megvénülés...
A menyecske... vén anyóka...
Br! de keserves egy érzés...

Szabadnak szült a természet,
Nem kell nekem a házasság!
Minden héten mást szeretni,
Ez az igazi boldogság.

Szöke, barna, piros, halvány
Egyik, másikat felváltva,
Júlcsa, Eszti, Lizi, Rózsa,
Mari, a mint jönnek sorba...

Igy lehet az élet édes,
Ez a mennyeországi dolog —
Házasodjék kinek tetszik...
Én majd agglégény maradok.

TAR CSATÁR.

Népdal.

Temetőben gyász rozmarin virágok,
Fájó lelkem sir harmatot reájok.
Leborulok ott egy árva sirhantra,
Boldogságom nyugszik régen alatta.

Bánatosan sír, zokog az esti szél...
Én istencm, de könnyen elfeledtél —
Pedig tudom sirva jutok eszedbe:
Szeretnél még ha szeretned lehetne.

Ne lobogtasd már messziről kendődöt,
Ne várj többet — sohse megyek felétek.
Hanem ha majd szívem megszűnt dobogni:
Hadd könyeid koporsómra omolni!

K...y Béla.

Vegyések.

— Sch. Minka jutalomjátéka a „Szamártói“ vigjátékra és az „Eljegyzés lámpafényénél“ című operettére nemcsak tele házat eredményezett, de azonfelül igen becses ezüst ékszerrel is ajándékozák meg a szorgalmas színésznőt, melyet a közönség több tagja nyújtott át neki. A közönségnek ily szives elismerése csak nemes ösztönül szolgál minden jóra való és hivatását ismerő színésznek, míg más részről a közönség nemeslelkűségét jellemzi, mely tekintetben a két haza egyik közönsége sem áll felül a helybelin.

— Megjelent a Mentovich által szerkesztett „M. vásárhelyi füzetek“ II. és III. füzele, melynek tartalma következő: „Ulivázlatok“ b. Kemény Gábortól. „Népnevelés oktatás“ Nagy J.-tól. „A szén szereplése a természet háztartásában“ Szabó Sámueltól. „Egy pár levél az egyedéletről“ Jancsó L.-tól. „Együtt állunk“ költemény Heine után Szász Domokostól. „Kisebbségi közlemények.“ „Tudni valók.“ — Szabó Sámuel főnevelő említett értekezése mint pályaközlésről már közöltük, mely a vállalat által föltett öt arany pályadíjra versenyző két mű közt nyerte az előnyt a bírálók azon nyilatkozata mellett, hogy mindkét versenyző mű méltó volt a pályadíjra, és ez utóbbiak kivételül korszerebb tárgyaért ítélteletet oda a jutalom.

— Philadelphiában „Rolygó“ név alatt egy új hirlap jelen meg, melynek Cummings, egy 13 éves fiú a szerkesztője, szedője, nyomtatója s szétbontója.

— Megjelent Pesten egyik jeles fiatal lantosunk Vecsey Sándor újabb költeményeinek egy kötet. A kötet Vigyáz Sándor urnak van ajánlva, s kiállításának külsőjénél mellett ügyes tollal dolgozott költeményeket ad át irodalmunknak. A 240 lapra terjedő kötet ára 1 forint o. é.

— Egy zsidó esik 4 millió frankra. Tobler Titus, ki már harmadizben utazta be a szent földet, legújabb Gotha-ban megjelent művében említi, hogy a római hittérítő intézet csupán 1821-től számítva majdnem 69 millió frankot vett be missziói czélokra, s 87 évek alatt minden fáradozása s áldozata mellett is sem több sem kevesebb, csak is 17 zsidót volt képes a katholicismusra átvinni. (P. L.)

— A jövő szombaton Folinusné jutalmára adatik a „Tündérujak“ című színmű, a színésznő és a darab egyiránti jelessége a közönség méltó partolását fogja hisszük előidézni.

— Ismert fiatal zeneszerzőnket Simonfi Kálmánt szomorú családi gyász érte: anyja m. vásárhelyi Simonfi György nyug. huszár kapitány özvegye Kostyán Borbála, m. ho 21-kén reggeli 8¹/₂ órakor jobb létre szendertült. Porai 23-kán helyeztettek örök nyugalomra az anyoni sirkeribe.

M é c s i h ö r p e,

Dec. 31-én. Magyar 73—50. Temnisi 62. Erdélyi 71—50 Arany 5—93. Ezüst 123.

(23)

(2—2)

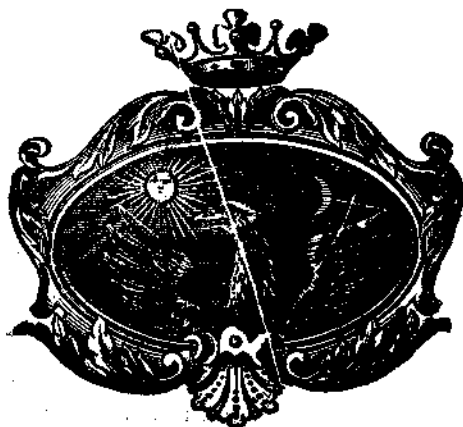
Görbe-szaappan utcában 327-ik szám alatti háznál mindennemű házi-butorok és konyha-edények, valamint egyéb konyhaeszközök minden perczen eladó. Értekezhetni ugyan a háznál reggel 9-ig, s 12-től 3-ig naponkint.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHALY.

3-dik bérlet

8-ik szám.

NEUZETI

SZINHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, szerdán, január 4-kén, 1860.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti dalszintársaság által adatik:

BIBOR és GYÁSZ.

Eredeti történeti dráma 5 felvonásban. Irta Hegedüs Lajos.

Személyzet.

II-ik István, magyar király	Gyulai.		Komoródi		Tótfalusi.	
Pál atya	Simonyi.		Bátori	} zászlósok	Szabó Mózsi.	
Ótmár, főispán	Tar.		Peterd			Gerecs.
Béla herczeg (vak)	Paulay.		1-ső	} polgár	Vadász.	
Idill, iván krassói vezér leánya	Follinusné.		2-ik			Alajos.
Bakacsné, ennek rokona	Bodorfiné.		3-ik			Szücs.
Mártha asszony, Idill volt dajkája	Alajosné.		4-ik	} apród	Barta.	
Szendró, öreg várnagy. Ivánkő várban	Palatkaí.		1-ső			M. Klára.
Kaplyon István, királyi lovászmester	Felix		2-ik			Szabó Eszter.
Káldor, kun vezér	Bokor.					

Több magyar, fegyveres, s vegyes nép.

Történik részint Ivánkő várban — részint Sz. Fehérváron. —

Helyek ára : Zártszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altszti jegy 21 kr.

Karzat 18 kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.